

clavier renversé), втората клавиатура на което се намира надъ обикновената, но съ обратенъ редъ на клавишите.

Маниеръ, ит. *manier* — маниеръ (начинъ) на свирене; изпълнение на известни, означени отъ компониста, украшения на нѣкои отдѣлни тонове въ мелоса: трилери, форшлаци, и др. Отъ М. иде и израза „маниерно изпълнение“ — търсено, преувеличено, не естетично изпълнение.

Маника, ит. *manica* — пръстокладъ.

Маниренъ — *Manieren* — нѣмско име на украшенията въ старата музика.

Манихордионъ — *Manicordion* — старъ струненъ инструментъ, на който се е свирило съ чукчета, снабденъ по-късно съ клавиатура. М. се явява като единъ отъ прадѣдите на клавихорда.

Манкандо, ит. *mancando* — отслабвайки, загубвайки се (отъ силата на тона).

Мано, ит. *mano* — ржка; М. *destra*, дѣсна, *sinistra* — лѣва.

Манойловичъ, Коста П. — сръбски компонистъ, диригентъ, музикаленъ писателъ и критикъ, род. 3 дек. 1890 въ Крнево, ученикъ на Мюнхемската музикална академия, бакалавъръ отъ Оксфордския университетъ, диригентъ на Бѣлградското пѣвческо дружество, и професоръ въ тамошното музикално училище. Компониралъ, главно, вокални творби: „На Вавилонскитѣ води“ — псаломъ за 2 хора, баритонъ-соло и оркестъръ, солови пѣсни съ съпроводъ на пиано: Молба, Тъжна пѣсень, Месецина, 7 народни пѣсни, фантастична игра за пиано, „Игра на вдовидата“ за цигулка и пиано, „Жални пѣсни“, „Моравка“, „Покрий ми болна грѣдь“, „Защо страхъ“ — за голѣмъ смѣсенъ хоръ, народни пѣсни за — женски хоръ, Многая лѣта (фуга) — за мъжки хоръ, Литургия за голѣмъ мъжки и Литургия за смѣсенъ хоръ, малки клавирни нѣща, единъ струненъ квинтетъ, и много хорови пѣсни — въ умѣрено модеренъ стилъ. М. издаде една книга „Характеристика на нашия (resp. сръбския) музикаленъ югъ“, и въ чиято нотация не е точно предаденъ сжщинския ритъмъ на българо-македонскитѣ

пѣсни. Единъ цененъ трудъ е книгата му „Споменица за Ст. С. Мокраяцъ“ — подробна монография върху живота и творчеството на родоначалника на сръбската художествена музика, написана много

Коста Манойловичъ

въдъхновенно и съ необикновена топлота. М. е голѣмъ привърженикъ на идеята за културно сближение между българи и сърби — поставяйки въ програмитѣ на концертитѣ на Бѣлградското пѣвческо дружество хорови пѣсни отъ наши компонисти, поддържайки връзки съ наши музикални дейци, и на два пжти посещавайки София.

Маноловъ, Емануилъ — народенъ компонистъ, родоначалникъ на българската хорова пѣсень и на българската художествена музика изобщо, род. 7 ян. 1860 въ Габрово, умр. 15 февр. 1902 въ Казанлъкъ; следъ свършване на първоначалното училище, проявилъ голѣми музикални склонности, постъпва въ музиката на първи пѣхотенъ полкъ въ София, свирейки флейта. Влѣченъ отъ една непобедима любовъ къмъ музиката, безъ осигурени срѣдства за преживяване, следъ дълги патила, се отзовава въ Москва и постъпва въ тамошната консер-